

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Zbigniew Kapiński

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

w dniu 12 czerwca 2025 r.

na posiedzeniu bez udziału stron

wniosku Sędziego Sądu Najwyższego Ryszarda Witkowskiego o wyłączenie

od rozpoznania sprawy o sygn. akt I KO 26/25,

na podstawie art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario*

postanowił:

wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 27 lutego 2025 r. obrońca skazanej st. szer. J. P. wniósł o wznowienie postępowania karnego zakończonego prawomocnym wyrokiem Wojskowego Sądu Garnizonowego w Poznaniu z 11 marca 2024 r., sygn. Sg 19/22, zmienionym wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego w Poznaniu z 7 października 2024 r., sygn. S.A. 23/24. Sprawa została zarejestrowana pod sygn. I KO 26/25. Sędzia Sądu Najwyższego Ryszard Witkowski, któremu przydzielono sprawę, wniósł, w trybie art. 42 § 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k., o wyłączenie go od jej rozpoznania. W oświadczeniu Sędzia ten powołał się na treść postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2024 r., sygn. I KK 321/24, na podstawie którego został on wyłączony od rozpoznania przydzielonej mu sprawy, z tego powodu, że od roku 1996 pełnił służbę w wojskowych jednostkach organizacyjnych

prokuratury. Sędzia Ryszard Witkowski podniósł, że z powołanego orzeczenia wynika jednoznacznie konieczność występowania z takim wnioskiem w każdej sprawie przydzielonej do jego referatu, a uprzednio rozpoznanej w pionie wojskowym wymiaru sprawiedliwości

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Oświadczenie złożone przez Sędziego Ryszarda Witkowskiego z żądaniem wyłączenia go od udziału w sprawie o sygn. akt I KO 26/25 nie zasługuje na uwzględnienie.

Przed wszystkim zauważyć należy, że podstawą wyłączenia sędziego w trybie przewidzianym w art. 41 § 1 k.p.k. jest istnienie okoliczności tego rodzaju, iż mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Instytucja iudex suspectus ma miejsce, gdy brak jest możliwości obiektywnego przekonania przeciętnie rozsądnej osoby, że okoliczności te nie będą rzutowały na bezstronne osądzenie sprawy (zob. m.in. postanowienie SN z 24 września 2008 r., III KK 73/08).

Przypomnieć również należy, że w wypadku, gdy sędzia składa oświadczenie dotyczące żądania wyłączenia go od udziału w sprawie, zasadnicze znaczenie będą miały przedstawione w tym oświadczeniu jego subiektywne spostrzeżenia co do możliwości zachowania przez niego standardu bezstronności. Oczywiście zaprezentowane przez sędziego czynniki subiektywne (dotyczące sfery przekonań samego sędziego) wymagają badania również przez pryzmat zaistnienia okoliczności obiektywnych (zewnętrznych), których dopiero łączne rozpoznanie pozwoli na kompleksową ocenę tego, czy w danej sprawie istnieje zagrożenie dla bezstronności rozstrzygnięcia, ewentualnie czy istnieją takie okoliczności, które mogą takie wrażenie wywoływać. W tak zarysowanym układzie może zatem pojawić się konieczność zastosowania instytucji wyłączenia sędziego, przy czym są to sytuacje zupełnie odmienne od tych unormowanych w art. 40 k.p.k., powodujących wyłączenie sędziego z urzędu.

W kontekście powyższych rozważań, zauważyć należy, że oświadczenie złożone przez Sędziego Ryszarda Witkowskiego nie spełnia przesłanek do

zastosowania instytucji określonej w art. 41 § 1 k.p.k. W ocenie Sądu Najwyższego okoliczność pełnienia niegdyś przez Sędziego Ryszarda Witkowskiego służby w wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury, nie powoduje z góry braku możliwości zachowania przez tego Sędziego bezstronności w każdej sprawie z tzw. pionu wojskowego, która zostanie mu przydzielona. Zresztą sam Sędzia wskazał, że dotychczas wnioski o wyłączenie od udziału w sprawie składał tylko w przypadku, gdy miał „służbowy kontakt z konkretną sprawą w związku z realizacją obowiązków w Prokuraturze Krajowej, w ramach zwierzchniego nadzoru służbowego czy to w Departamencie Do Spraw Wojskowych czy Departamencie Do Spraw Przesłępczości Zorganizowanej i Korupcji”. Zdaniem Sądu Najwyższego, o ile wcześniejsza praktyka Sędziego w tym zakresie jak najbardziej zasługuje na aprobatę, to jednak w realiach przedmiotowej sprawy i treści oświadczenia, w sytuacji gdy żadne konkretne okoliczności nie zostały przedstawione na poparcie wniesionego żądania, zastosowanie w tej sprawie instytucji wyłączenia sędziego nastąpiłoby wbrew normatywnej podstawie określonej w art. 41 § 1 k.p.k. Jednocześnie podkreślić należy, że nie stwierdzono jakiegokolwiek związku Sędziego Ryszarda Witkowskiego ze sprawą objętą żądaniem wyłączenia, a więc przykładowo, aby prowadził on postępowanie przygotowawcze, podejmował czynności w sprawie, wreszcie sprawował nad tą sprawą nadzór merytoryczny, czy też formalny. Przyjąć zarazem należy, że Sędzia ten również w odczuciu subiektywnym – zresztą słusznie - nie dostrzega podstaw do jego wyłączenia od udziału w sprawie, o czym wywodzić można na podstawie argumentacji opartej wyłącznie na treści rozstrzygnięcia w sprawie I KK 321/24. Nadmienić też należy, że sytuacja procesowa w przytoczonej przez Sędziego sprawie różni się od tej w niniejszej sprawie, bowiem w tamtej sprawie to strona wniosła o wyłączenie sędziego, w tej zaś wniosku strony nie było. I choćby był to argument o znaczeniu marginalnym, to jednak rozpatrywany łącznie z tymi wcześniej przytoczonymi, w ocenie Sądu Najwyższego, skutkuje stwierdzeniem, że oświadczenie złożone przez Sędziego Ryszarda Witkowskiego nie potwierdza istnienia okoliczności tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w sprawie I KO 26/25.

Podsumowując, zdaniem Sądu Najwyższego, wskazane przez oświadczającego orzeczenie wydane uprzednio w stosunku do jego osoby, nie powoduje automatycznie, że istnieje okoliczność, która wywołuje uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w sprawie I KO 26/25. Powyższe stanowisko wzmacnia fakt, że nie została sformułowana obawa istnienia wewnętrznej stronniczości przez składającego oświadczenie Sędziego.

Z podanych wyżej względów, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[PŁ]

[a.ł]